

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetéseket alkuszint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Felhívás előfizetésre.

Újévkor a »Debreczen«, Északkeleti-Magyarország legrégebb napilapja, a függetlenségi eszméknek alapítása óta leghibebb és legtántorithatatlanabb hirdetője, és bátor harczoja, fennállásának XXVIII. dik évfolyamába lép.

Hogy a lefolyt 27 év alatt hogyan töltötte be feladatát, hogy a közélet terén milyen híven, buzgón és sikeresen szolgálta szeretett városunknak s a hozzáink vonzó óriási nagy vidéknek legvitalisabb anyagi és szellemi érdekeit: arról mi magunk — nem lévén természetünk a dicsekedés — a köteles szerénység megsértése nélkül nem szólhatunk; ennek megítélését olvasó-közönségünkre bizzuk, s nyugodtak vagyunk a felől, hogy ítélete nem lehet lapunkra nézve kedvezőtlen.

A most folyó negyedévben lapunk megifjodott, újabb, elevenebb vér pezseg ereiben s anyagilag megerősödve, a szellemi téren is sokkal könnyebben, bátrabban és szabadabban mozoghatott.

Erős a hitünk, hogy Isten segítségével és olvasóink hathatós támogatásával a jövő évtől kezdve még nagyobb, még sikeresebb, még elevenebb működést fejthetünk ki s egész erőnkkel rajta leszünk azon, hogy lapunk úgy közleményeinek eredetisége, magvassága, előkelő színvonala, mint igazsága, pártatlansága, szólamai bátorsága és megvesztegethellen elvűsége által minden tekintetben megfeleljen a hozzá fűzött jogos várakozásoknak.

Politikai tekintetben a függetlenségi és 48-as párt főséges elveinek alapján állunk s rajongó szeretetünk egész melegevel s Istentől nyert tehetségünk minden erejével azon leszünk, hogy pártunk összes igaz elveit minél előbb, minél fényesebb diadalra juttatni segítsünk. És mert függetlenségi lap vagyunk, magától értetődő dolog a **szabadelvűség** harczojai leszünk mindig minden tekintetben, még pedig nem a *látszólagos*, az *alkalmi* szabadelvűségé, hanem az *igaz*, az *őszinte*, a *bátor*, a *következetes* szabadelvűségé.

Lapunk házi életének legfőbb elve mint jelenleg, úgy a jövőben is a *társadalmi és irodalmi tisztesség követése és követelése* leendő minden téren és minden tekintetben, és így *legszigorubb ítélkezéseinkben is mindig csak az elvek, az irányzatok, a tények ellen fogunk harcolni és soha sem személyek ellen.*

De nem csak a nagy és komoly dolgokban, hanem lapunk szórakoztató és értesítő részében is a jó izlés törvényeit ismerjük el magunkra nézve kö-

telezőknek és követni valóknak. Tárcazánkban és Csarnokunkban kiváló írók jelesebbnél-jelesebb műveit bocsátjuk olvasóink rendelkezésére és hirrovatunk frissesége, változatossága és bősége bátran kiállja a versenyt bármelyik fővárosi nappal.

És hogy városunk és vidékünk nagy közönségére nézve a fővárosi lapokat teljesen pótoljuk, *tetemes anyagi áldozattal állandó tudósítót tartunk a fővárosban*, aki az országgyűlés lefolyásáról és a legfontosabb politikai és napi eseményekről naponként bő, hűséges és tárgyilagos *távirati tudósítást küld lapunknak*, s így a legfontosabb hírek közlésében a **fővárosi napilapokat teljes 24 órával megelőzzük.**

Olyan előnyök ezek, a melyek tekintetében verseny nélkül állunk a vidéki hírlapok között.

De mindezekon kívül mi első sorban és mindenek felett **helyi és vidéki lap** kívánunk lenni. *Helyi lap* és mint ilyen, arra fogunk törekedni, hogy ezt a mi szeretett városunkat, a mely magyar nemzeti jelentőség tekintetében legelső városa hazánkunk, az anyagi és szellemi haladás útján minél előbbre, minél magasabbra juttassuk és e végből szívesen fogunk *kezet pártkülönbség nélkül mindenki*vel, a ki velünk együtt akar küzdeni és lapunk terét szívesen megnyitjuk minden olyan eszme előtt, a mely szeretett városunk anyagi vagy szellemi előhaladását kívánja szolgálni. De egyúttal *vidéki lap*. Debreczen óriási vidékének is lapja lesz a »Debreczen«. Azt akarjuk, hogy a körülöttünk lakó s velünk millió érdekszálal egybekötözött legmagyarabb vidéknek legyen olyan saját organuma, a mely szükségleteik iránt eleven érzéssel, multjuk iránt kegyelettel, jövőjük iránt erős hittel és a legszébb reményekkel lévén eltelve: jelen életük, vágyaik, törekvéseik és küzdelmeikben mindenha küzdelemre készen álljon oldaluk mellett és szálljon sikra érdükben.

Ezekkel az elvekkel, ezekkel az elhatározásokkal, ezekkel az ígérekkel és ezekkel a biztosítékokkal kopogtatunk szeretett polgártársaink ajtaján, kérvén bebocsáttatást és szíves fogadtatást.

Debreczen, 1895. decz. 1.

Hoffmann és Társa Dr. Nagy Zsigmond
a »Debreczen« kiadója, a »Debreczen« f. szerkesztője

Beteg parlamentarismus.

Debreczen, decz. 1.

(R. A.) A képviselőház pénteki ülésén egy sajnálatos incidens történt, mely nagyon furcsa színben tünteti fel egy a mostani kormányt, mint annak pártját.

Ismertük már a kormány gyöngeségét, tudtuk, hogy a miniszterek között nincsen egy számbavehető tehetség sem, kinek személye garanciát nyujtana az országnak arra nézve, hogy az illető részortja jól van betöltve, de azt mégsem hittük volna, hogy a kormány egyik tagja annyira megfélekedezik magáról, hogy áthágja a parlamenti tisztesség azon határát, melyet a haza sorsának intézői eddig még nem léptek át, bárha voltak idők, mikor a botrányok napirenden voltak, s így az alkalom nagyon sokszor meg volt hozzá!

Parlamenti életünk elvadulására mutat a péntekieset, mikor is egy miniszter kvalifikálatlan modorban odakiáltja egy közbeszóló képviselőnek: — »szemtelenség«.

Nagyon sajnáljuk, hogy ezzel az inparlamentaris kifejezéssel éppen egy miniszter élt, kinek pedig az volna a kötelessége, hogy minden tehetségével, befolyásával és a saját akaraterejével azon legyen, hogy megőrizze úgy a maga, mint a parlament tekintélyét.

Hibás volt ugyan Adreánszky Gábor is, de Perczel Dezső belügyminiszter magaviseletét határozottan el kell ítélnünk.

Hogyan is tudhat magáról annyira megfélekedezni egy képviselő, kinek, mint miniszternek, példát kellene szolgáltatnia?

Hogyan ragadtathatta el magát annyira elvakult dühében, hogy a bársonyszékéről úgy feleljen a támadásra, mintha korcsmában volna?

Szomoruan illusztrálja ez a sajnálatos eset a magyar parlamentarismus elvadulását, minek éppen a kormány az oka.

Botrányok történtek már az angol parlamentben is, s élénken emlékezünk azon esetre, midőn az angol képviselőház két részre szakadva valóságos korcsmai harcra rögtönzött az ülés alatt; a padokon keresztül ugrálva ököbe szorított kezekkel rohantak egymásnak a képviselők megfélekedve úgy a maguk, mint a parlament méltóságáról.

A bolgár szobrenjében is megtörtént, hogy a képviselők összepofozkodtak a teremőrökkel.

A magyar parlament úgy ezen, mint más tekintetekben felette állt és áll még mindig a többieknek, mert az üléseken mindig megőrizték az országgyűlés presztigejét s nem történt még semmi olyan botrány, a miért a világ előtt pirulni volnánk kénytelenek.

Ez kizárólag az ellenzék érdeme, mert sohasem szállt le az országgyűlés tisztességének és méltóságának ama fo-

káról, hová a magyar parlamentarismus tulajdonképpen megteremtője, Kossuth Lajos emelte.

A pénteki botrányt egyrészt sajnáljuk, másrészt pedig elítéljük annyival is inkább, mivel okozója, a korcsmahósszé süllyedt képviselő egyttal [miniszter is.

A Bánffy-kormány ezzel ismét bebizonyította, hogy nem való a kormányzásra, mert hiszen nem hogy a magyar nemzet becsületét másokkal szemben nem tudja megvédeni, hanem még önmagában véve is annyira gyöngé, hogy nem tudja önmagából kidobni a férgeset a nem odavalót.

Nem térhetünk egyszerűen napirendre az incidens felett, mert az azt bizonyítja, hogy a mostani kormány, nemcsak az ország, hanem a maga tekintélyét sem tudja megőrizni.

Perczel megvívott Andreánszkyval, bárha a parlamentben szolgáltatott elégtétel úgy az egyéni, mint a parlamenti differenciákat kielégítette. A párbaj megtörténte azt bizonyítja, hogy a legmagasabb körök istudva készakarva merik elkövetni a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedeteket.

Ez szomorú állapotokra vall; ez bizonyítja, hogy a magyar parlamentarismus éppen a kormány kezdeményezésével arra az útra tért, mely a parlament méltóságának niveauját a korcsma alacsonyosságáig süllyeszti.

Más államokban a kormány a parlamenti tisztesség megőrzője, nálunk azonban az ellenzéknek jutott e fontos szerep, e nagy becsü hivatás. Eddig be is töltötte tisztét s be is fogja azt tölteni, ezután is, ha képes a rostálás nagy művét, úgy a mint kezdette be is fejezni.

Perczel megsértette a magyar parla-

mentet s csak akkor lesz teljes az elégtétel, ha pusztul a bársony székről.

De pusztuljon vele a kormány is, hogy helyet adjon egy újabbnak, mely egy szerencsésebb pártalakulás folytán keletkezne.

Beteg a magyar parlamentarismus, s éppen ideje, hogy egy új aera visszaemelje a méltóságát oda, a hova a függetlenségi eszmének hallhatatlan bajnokai emelték.

A beteg parlamentarismust mélyebben fekvő bajok okoztak, miért is a kurának radikálisnak kell lennie. A beteg testből — ha azt megakarjuk menteni, ki kell vágni a fekélyt.

A magyar parlamentarismusban a mostani az ellenzék képezi az egészséget, melyet, míg kell, hogy őrizzen még sokáig.

Segítsen tehát magán az ellenzék, s a fekélyt vágja ki, mielőtt az tova terjedhetne.

Perczelnek mennie kell. Ezt követeli úgy a parlament, mint a kormány méltósága, melyet éppen ő alacsonyított le . . .

Ezzel tartozik a kormány úgy saját magának, mivel egy percig sem szabad tovább tűnie olyan embert, ki a parlamentben durvaságra vetemedett.

Visszavont belügyminiszteri rendelet. A belügyminiszter nyilván azért, hogy a teendővel amugy is túlhalmozott anyakönyvvezetők helyzetén könnyítsen, hatályon kívül helyezte saját anyakönyvvezetési utasításának azt a rendelkezését, mely szerint oly esetekben, midőn az elhunyt az állami anyakönyv vezetésének megkezdése előtt született és a születését felekezeti anyakönyvvezető tartja nyilván, a halálesetről anyakönyvi kivonat megküldése útján értesíteni kellett az illető felekezeti anyakönyvvezetőt. A hatályon

kívül helyezést, illetőleg az állami anyakönyvvezetők fölmentését ama kötelezettség alól, hogy a halálesetről a születést nyilvántartó felekezeti anyakönyvvezetőket hivatalból értesítsék, megokolja a miniszter azzal, hogy annak a rendelkezésnek keresztülvitele nagyobb gyakorlati nehézségekkel jár; hogy a felekezeti lelkészek a halálesetekről a temetési szertartás teljesítése után amugy is tudomást nyernek, — tehát az állami anyakönyvvezető értesítése nélkül is módjukban a halottat a születési anyakönyvbe följegyezni, s hogy végül az alitaskötelesek összeírásánál az állami anyakönyvek vezetésének megkezdését követő időben előfordult halálesetek kimutatására nézve közvetlenül az állami anyakönyvvezetők közreműködése fog igénybe vetetni.

Püspökvalasztás a dunántúli ev. ref. egyházkerületben. A dunántúli ev. ref. egyházkerület Tiszta Kálmán elnöke alatt tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az elhunyt Papp Gábor komáromi püspök utódjának megválasztására nézve megteszik az intézkedéseket. Ezek szerint a szavazatok legkésőbb jövő évi január hó 10-ig a főgondnokhoz Budapestre küldendők, ekkor bontja fel a szavazatokat Tiszta Kálmán főgondnok elnöke alatt működő bizottság.

Függetlenségi pártok egyesülése. A függ. és 48-as párt Ugron frakciója szombaton este értekezletet tartott, a melyen a pártegyesülés ügyét vette tárgyalás alá. Az értekezleten részt vettek a pártnak csaknem összes Budapestben időző tagjai. Ugron Gábor az 5-ös bizottság nevében előadta, hogy tanácskoztak a másik pártkör kiküldöttjeivel és elfogadták azokat az elvi megalapodásokat, a melyeket Kossuth Ferenc előterjesztett és a melyekhez az egyesület kötötte. Lényege e megalapodásoknak az, hogy a párt az 1884-i programot a maga egészében fentart-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Tanyai történetek.

Írta: Móra István

I.

Sirgáképü szent Mihály elfújta a szép meleg időt szomorú főszevével. Éjszakának, reggelnek foga van már, a déli verőfény is a frissen meszelt tanyaház előtt olyan bágyadt, olyan szelid. Mindössze annyi ereje van még a halódó napsugárnak, hogy a buzaszemet ki-keleszti. Ahhoz pedig kevés kell.

A kényesse madár elment, a gyöngéje virág elaludt. Varjunak, itt lakos verőbűk megsürődött a tolla; ürge, bőresög eltemetkezett; menyétke, róka új subát vett; lipé, bogár meg az isten tudja hová lett. Szóval: hadd fujjon a szél.

Az ám. Csak a szegény parasztyerek maradt azon mód, a hogy Péter Pál ősmerte Gatyában, szellős haczukában, mezitláb. Mind-szent g nem szabad neki fájni, tán azon tul se: az első hóig, vagy legalább az erzsébeti vásárig.

Mégis, mikor októberi cigányharmaton kiballag az eke után lóhajtónak, nyakába vet nek egy szörkendőt. Jó lesz még neki, melegszik. Föl is csavarja Miska, de azért csak süti egy kicsit a talpát. Hanem hát — nem faj az a kutyanak. Meg nem is soká érzi az ember. Mert mikor a tarló is elkezd csiklandozni; akkor elszibbad.

Ót-hat fordulora (hat dülő hosszú az ugar) elkövetkezik a fölösök. Miska nem szereti a savanyu paprikát, elkérezdik a káposz-

tásba, torzsa végett. Jó az ilyenkor nagyon. Édes is, om'ós is, mert a dér megcsipte. Az első falat beleüt a fogába, de annak oda se. A hideg is atzalad néhányszor a háton, de azt észre se veszi. Az apja kurjantásáig épen elveri az éhét.

Kővágó Gabornak akkor jut eszébe az okos szó.

— Minek etted éhomra, te. Kenyér se köllött.

— Sose bánja kend.

Aztán neki állottak. A mult vasárnapi esőtől meg van a föld kelve, úgy mén az eke benne, mint a mese. De a lovaknak még se nagyon tetszik a mulatság. Sűrűn kell biztatni őket. Az a Miska dolga.

— Gyi te Kulás, Mérge; Bogár, te is, hé . . .

Azonközben odasuhint a középsőre, a leg-öregebbre. Ahhoz igazodik a többi kettő.

— De sűrűn nézed a napot ustoros.

— Azér csak, mert előtem van.

— Nono. En sem bánnam anyádat.

Nem is kell soká tekintgetni. Az öreg Mébely, a Miska kutyája már itt van, az ebéd is elindult: bizonyos.

Nagyon tudja a Miska szája izit az anyja. Ni: hablevés sonkacsonttal, meg turós tészta. Itt már csakugyan a kulya se sánta. És belakik, mint a duda. Aztán lenyomatja az ebédet azzal a kalarábbal, a ki úgy kell a káposzta közt, orozva. A nyakravalót meg lecsavarja a nyakáról.

— E se kell többet. Szúr.

A lovak is megakralkoltak ezenközben. A fiu füttyölve fogott be.

— Jézus segits.

— Gyi Mérge.

A Miska füttyülése nem soká tartott. — Csendesedett, elhallgatott, csak úgy vontatta maga után az ustort.

— Ügyekez egy kicsit ustoros. Egész rád ősmér a Mérge.

Biz az ráösmert, meg a Kulás is, a Bogár is. Nem huztak arányosan, simán.

Kővágó Gábor el-elnezte a gyereket az eke szarvai közül.

— De pápista színbe vagy te Miska. Mi a hiba?

— Semmi se, csak a fejem faj, meg olyan alhatnám.

Minden okos ember tudja pedig, hogy baj van, mikor a gyerek napvilágon alhatnék. Az ilyen süldő gyerek kivált.

— Eredj be.

— No, én csak nem.

Bizony, hogy ráfogják odabent, hogy mismáskolt. Olyan nincs.

— Akkor hát isten neki.

Kővágó nekiakasztja megést a csoroszlyát. Miska végigvág a Bogáron, a ki nem kapott még ma. Az is aztán nekirugaszkodik nagy indignációval.

A gyerek szegyenli, hogy az apja észre-vette a baját. Palástolná is szapora füttyszóval, de összevaczog a foga.

De csak nem hagyja magát az utolsó barázdáig.

Óthon azután lecsik a lábáról. A vacsora nem kellett neki, pedig ugyan biztatta az anyja: „Nem köll, te? Meleg kenyér vajjal. Majd megbánod!”

a, és hogy párttagok csak azok lehetnek, a kik a párt határozatai ellen sem az országgyűlésen, sem a közélet terén, sem a sajtóban állást nem foglalnak. Kimondták továbbá, hogy nem lehetnek párttagok azok, a kik az egyházpolitikai törvényeknek eltörlését, vagy reakcionárius irányban való módosítását kívánják. A pártértekezlet hozzájárult e megállapodásokhoz és elfogadta K o l o z s v á r i K i s s István azon javaslatát is, melyben a kormányt szemben való álláspontját precizizozza.

Eltemetett szobor.

Budapest, decz. 2.

Fáj, hogy a millenáris ünnep rendelkezéséről föl-fölhangzó himnuszokba egy erős disszonáns akkordot kell vegyíteniünk és még inkább fáj, hogy ez az akkord disszonáns. A szabadságharcnak a millenniumra felállítandó szobráról van szó, a melyet erőszakosan eltemettek s bár két ízben exhumálták már, most harmadszor is a föld alá tették.

Dicséret érte, hogy most legalább egy arra elég kompetensnek tartható egyén megvallotta, hogy mért vált fölöslegesnek az exhumálás, mért haszontalan minden fáradozás a végett, hogy a szobor az ezredéves ünnep monumentumainak tündöklő sorába bekerüljön. Báró Liptay Béla a »Fővárosi egyesület« ülésén Bálint Ferencz köztörvényhatósági bizottsági tag interpellációjára kijelentette, hogy a szobor a szükséges pénz hiánya és politikai okok miatt nem készülhet el az ünnepélyre.

Hogy miképpen fejlődött ki ennyire a szabadságszobor ügye, azt a következő adatok érdekesen világítják meg: Budapest főváros 1882-ben elfogadván Nagy Lajos kezdeményezésére a szabadságszobornak a millenniumra való felállítását, az országos gyűjtés lelkésedés-el megkezdődött, melynek eszközésére ötven tagu bizottságot küldtek ki.

1892-ben az összegyűlt pénz 182,900 fortra rugott. Ekkor pályázatot hirdettek, anél-

kül, hogy a szobor felállítási helyére nézve megállapodtak volna. Az eredmény három rendkívül szép és két igen csinos terv volt s azzal végződött, hogy a bizottság, nehogy megsérise a pályázókat, konstatalta, hogy a magyar szobrászat elég fejlett arra, hogy ilyen monumentumot állítson s Zala Györgynek, Stróbl Alajosnak és Róna Józsefnek 1200—1200, Donáthnak és Szécsinek 6—600 frt jutalmat adott. Ezzel aztán elterelték az aktákat pihenni — azokból az okokból, a melyeket br. Liptay a »Fővárosi egyesület«-ben mondott.

Egy újságíró exhumálta az eltemetett kérdést a sajtóban 1893-ban a fővárosi közgyűlésén dr. Preyer Hugó bizottsági tag eles hangus nagy helyesléssel fogadott interpellációt intézett Gerlóczyhoz, a közgyűlés napirendre tűzte az interpellációt s kimondotta, hogy mivel innen-onnan 200,000 frt gyűlt már egybe, s a rögtön új erővel megindítandó gyűjtés okvetlenül meghozza a maga gyümölcsét, a szabadságharc szobrának a millenniumra el kell készülnie.

A bizottság ezt a határozatot is kiját-szotta. Nem gondoskodott a helyről, rábizta azt a közmunkatanácsra, mondván, míg ez az új országház környékének a szabályozásával el nem készül, addig, mivel a szobor könnyen ide kerülhet, fölösleges a faradtság. A közmunka tanács pedig tudta, mit csinál. Ez-nkívül olyan hangok emelkedtek a bizottságban, hogy az emlékmű, monumentális voltánál fogva sem készülhet el az ezredéves ünnepre. Erre a sajtó több művész véleményével felelt, a kik mind azt állították, hogy a bizottság még abban az évben megbíz valakit — esetleges pályázat után — a szobor elkészítésével, az a millenáris ünnep megnyitására nagyon is elkészülhet. Ez a felelet azonban süketeknek szólt, s a szabadságharc szobra ügyében az összes funkció ezután is volt, hogy a bizottság tagjainak számát százza emelte s kimondotta, hogy a gyűjtést ismét megindítja.

Ha a »Fővárosi egyesület« ülésén el nem kezdik a poros aktákat teregetni, a bizottság felől, úgy látszik, akár a jövő évezredig megmaradtak volna azok a molyok kizárólagos birtokában.

A szobor alapja most 230,000 frt körül jár. Hogy mért nem több, azt a kérdés históriája elég világosan feltűnteti, megmagyarázza.

Sokkal súlyosabb vád azonban ennél báró Liptay feleletének a második része, az t. i., hogy az emlékmű politikai tekintetéből sem készülhet el az ezredéves ünnepre. Ebből kiolvashatni azt is, hogy mért nem folyt a kollektálás olyan eredménnyel, a milyennel kellett volna.

A szándékos rosszakarat legfrappánsabb jelensége ez a bizottság részéről. Mert vagy nem gondolt arra a politikai nehézségekre, a mikbe ta — kérdés meg ütközik s akkor nem — teljesítette hazafias kötelességét, mert a gyűjtést nem folytatta kezdetétől egyforma erővel s téltelenségével önmaga segítette elő a tervnek a napirendről való leszorítását, vagy pedig ismerte azokat a politikai okokat, s akkor kötelessége lett volna azonnal letennie mandátumát, kijelentve, hogy az akadályok legyőzésére képtelen. Egyszerű kijátszása, amitása volt ez a városnak és a nemzetnek, melynek bizalma a bizottságban összpontosult.

Az udvari körökből kiszivárgott a hír, hogy ha a szobor az ezredéves ünnep programjában szerepel, a király semmi esetre meg nem jelenik az ünnep megnyitásán. Udvari körökkel érintkezv, szavahihető komoly férfiak beszéltek erről, valahányszor a szabadságharc-szobor ügyének valami nagyobb fázisa volt. És nem is egészen titokban beszéltek nem is éppen sugdosódva.

Tudták ezt a bizottság tagjai is, sőt az ember közöttük is hallhatta ezeket a legpozitívebb alakban formulázva és nem jelentették ki, hogy ezek folytán feladatuk megoldására képtelenek: hogy a főváros más bizottságot

kiáltással. Jobb, ha befog kend, oszt kihozza a lódoztort.

— Fölérem aszt észszel én magam is.
— És egyik se mondja: hisz az se lát — be'e . . .

Hasztalan fáradság volt, hiábavaló füzetség. Halálos görcs szorongatta össze a szegény Szellő alkacpezait. Szétfeszíteni nem lehetett, kiütötték a két felső, középső fogát, úgy erőszakolták bele az italt, — a patikaszeret.

Sose ment abból egy csepp is oda, a hova kellett.

Dörgölték, csutakolták ketten kétfelül: emelgették elül-hátul — visszaesett a szegény pára.

A négy nagy, lompos tanyaörző kutya valóságos kalamajkát járt az udvaron le s föl. Azok már érezték; hogy nagy venlégység lesz.

Lett is azon az éjszakán két dölőföldre szóló lakadalom.

A vigasztalók előjöttek most is, de inkább csak szánakozó szavuk volt.

— Bizony édes Gábor ecsém, meglátogatott az isten. De ládd, mért nem is vigyázatok. Hiszen engem is azor ez a méreg.

Ágó asszony meg-megállítja a rokkát. — Olyankor a szemét törüli.

— Az udvarunk czimere volt. — Valaki megirigyelte; nem is az istentől való sors ez . . .

. . . Az pedig nem jutott eszébe egy teremtet léleknek se, hogy jól járt a szegény Szellő csikó, nem köll neki huzni vonni, adózni, ebbe a sanyarodott világban.

Sohse bánta szegény Miska, csakhogy lefekhetett. Az Isten hidege majd megvette. Kurta néléz almot aludt, akkor fölébredt. — Most meg iszonyu melege volt. Szomjazott, mint a homokszérü. Háromszor is fölébredt rá az anyja, a hogy a korsót kotyogtatta.

— Ne igyal annyit te, ugyan mire iszol? Majd megárt!

Mert az is tudni való, hogy a szegény ember nyavajának a viz az édes szülője.

Másnap pedig már a viz se kellett Miskának. Nagyon rosszul volt: félrebeszélte folyvást. Okosat, bolondot vegyest.

Kövágó meg-megköszörülte a torkát:

— Ejnye, ejnye.
A feleség meg ráfelelte:
— Az ám, ez a gyerek.
— Be kek vinni Csantavérre.
— Mi felül? A doktornak?
— Hát.

— Ugyancsak . . . H'szen majd jobban lesz. Olyan könnyen költekezne kend. Látja, hogy eszén sincs, nem tudja a baját mondani. Bele meg a doktor se lát.

— Az is igaz.

Harmadnapra a helytelen szava is elállt a gyereknek. Akkor aztán vitte már az apja-anya lóhalálban nem is Csantavérre, hanem be Topolyára a csodadoktorhoz.

Az pedig elmondta Kövágó Gábort emeletes számárnak a feleségével együtt, meg egyéb baromnak is.

Mert végre már a szegény Misának, tisztára vége volt, addig küzködött a lelke mégis a bajjal, hogy nem halt meg az uton, hanem ott-on, a mindég tilalmazott nagyházban.

Nos, aztán összejöttek a szomszédok, az atyafiak: virasztani.

Az anyja siratta néha fennszóval.

— Ugyan te Ágó, mit siratod, hisz jobb helyre má' nem tehetnéd, hallod.

— Bizony halljátok, szólal a másik, tán jót tett vele az isten. Mit ér a szegény élete ebbe az időbe.

Kövágó ellentmond.

— Mégis csak, látja kendtek, e lett volna már a jobb kezem. Most muszáj lesz kanaszt fogadnom, az is költség. A temetés is pénz: pap, kántor nyuzza az embert.

— Nono, de evvel kiházasítottad.

Ezen oszt elhallgatnak, mert ez igaz. — Csak annyit mond még nagysókára Kövágó:

Az a jó még, tudja kendtek, hogy bent voltunk a doktornál, mer másképp megsrófolnának . . .

Ezzel hát a Miska dolga rendbe van bozva

Jól járt szegény, magához vette az Isten. Angyal lett.

Ezen a kutya huzott-nyuzott világon nem adózik már senkinek.

II.

Szegény Kövágó Gáborra rá jár a rúd. Esztendő csikaja (a nyáron dijjazta a széstei gazdakör) — kirázta a fejéből a kötőfeket s beleszabadult a deres sarnyu-luczernába, attól persze meghibázott

Reszketve, tehetetlenül fekszik az istáló előtt.

Kövágó káromkodik.
— Ugyan mire mén kend avval az égbe

ne küldhessen ki és a szabadságharc szobrát a millenniumra föl ne állíthassa. Eppen ideje, hogy a nemzet megtudja most, mibe kerül a megnyitás ünnepe, hogy oly gyönyörű emléket megfosztatunk.

A függetlenségi és 48-as párt egyesülése.

A közjogi ellenzék egyesülésével foglalkozott szombaton délután tartott értekezletén a párt Ugron csoportja is mely Szederkényi Nándor elnöke alatt 6 órakor fogott értekezletet.

Jelen voltak: Ugron Gábor, Szederkényi Nándor, Hoitsy Pál, Pázmándy Dénes, Meszlényi Lajos, Visontai Soma, Polónyi Géza, Bartók Lajos, Molnár Józsiás, Simonffy János, Tompa Antal, Vecsey Endre, Szluha István, Horváth Géza, Kolozsvári Kiss István, Kovács József, Kürthy Sándor, Sima Ferencz, Szalay Imre, Szalay Karoly, Chernet Gyula, Várady Karoly, Majthenyi István.

Szederkényi Nándor elnök az értekezletet megnyitván bejelenté, hogy ezt az értekezletet az egyesülés módjait megbeszélésére kiküldött bizottság jelentésének megtétele és az ennek egyben hozandó határozathozatalra hívta egybe.

A párt által kiküldött ötös bizottság nevében Ugron Gábor a következő jelentést adta elő:

Tisztelt értekezlet. Megbízásunkhoz képest tárgyalunk elbarátságos küldöttséggel. Kossuth Ferecznek előre megfogalmazott javaslatához, ambar tiszta párt állásunk és világos pártműködésünk mellett semmi szükségünk nincs ilyen nyilatkozattételre, a tisztelt párt kör elé való terjesztés vegett hozzájárultunk. Kérjük az értekezletet, hogy az egyesülés érdekében és annak bekövetkezése esetén fogadjuk el a Kossuth Ferencz által szövegezett következő nyilatkozatot. Ez elvi kijelentések elfogadása után, midőn másnap az egyesülés gyakorlati módjait megvitálni összegyűltünk, a másik küldöttség egy újabb pontot hozott szóba, a melyet mi feleslegesnek, rég elintézetnek véltünk. E pont így hangzott: A kik az egyházpolitika törvények ettőlét, vagy reakcionárius módon való módosítását kívánják, vagy ily törekvéseket támogatnak — a párt tagjai nem lehetnek. Ambar e hozzáadás irányzatossága szembetűnő és létrejötté kölcsönös megállapodást nélkülöző, megis megfontolásra ajánljuk. (Helyeslés.)

Sima Ferencz szólt fel ezután s azzal kezdte beszédét, hogy nem járulhat hozzá azért, mert ebben a másik pártok tagjai velünk szemben az egyházpolitikai kérdéseket jövőre úgy állították fel, mintha itt volnának, kik ezen törvények reakcionárius módosítására is készek. Ez az irántunk való őszinte bizalomnak nemcsak hánya, de határozott gyanúsítás, mert a szóhozható és esetleg pótolható javítások csak a lelkiismereti szabadelvűség érdekében történhetnek.

Kolozsvári Kiss István indítványozza még a következő javaslatnak felvételét is; nem lehetnek a párt tagjai, a kik a kormány és a kormányparttal az országgyűlésen és a törvényhatósági életben szövetkeznek, a kormánynak hízalmat szavaznak és bizalmi tüntetésben részt vesznek.

Hoitsy Pál indítványozza, hogy úgy az ötös bizottság javaslatát, mint a pótlóindítványt fogadják el az értekezlet. — Egyhangulag megtörténik.

Erre Szederkényi Nándor elnök határozatilag kimondja a javaslat és a pótlóindítvány elfogadását.

Vecsey Endre indítványozza, hogy most már semmi akadály se n forogván fenn az egyesülésnek, kérjék fel elbarátaikat, foglalják el régi helyeiket a pártkörben. Indítványát következőképp indokolja: Engem az ország önállósága és függetlensége iránti törekvés vezette ezen pártkörbe s örömmel állottam azok soraiba, kik ezen kérdésben önzedenül küzdöttek és rövid politikai működésük alatt fe-

nyes sikereket mutatott fel. Itt ért engem azon sajnós körülmény, mely szerint a nagyra nőtt párt a május 19-ki határozat nevében egy kérdésben való majorizálás következtében egészen indokolatlanul kettészakadt.

Igazán óhajtom a kitűzött nagy cél elérése szempontjából eltekintve minden indokolt és indokolatlan keserűségtől, minél előbb egyesülnöm. Ugyanazért a multak példájából kiindulva, tekintettel Irányi és Ugron vezérferfiak nemes és igazán hazafias irányzatára és példájára, viszonzásul a tőlünk elszakadtak szives meghívásának, mi is intézünk hozzájuk felhívást, hogy többé elvi akadály nem lévén, az egyesülés szempontjából egyesüljenek és jöjjenek vissza a mi körünkbe.

Sima Ferencz kijelenti, hogy a határozathozatal egyhangúsága érdekében az egyházpolitikai törvényjavaslatokra vonatkozó tördás tekintetében tartózkodott a szavazástól. Vecsey indítványához mégis hozzájárul, habár a maga részéről feleslegesnek tartja, mert ugy tünnek fel, mintha ezen párt volna hibás a szakadásban.

Meszlényi Lajos maga és Hoitsy Pál nevében kijelenti, hogy miután a függetlenségi párt másik arnyalata azon proppozícióval lépett fel, mindkét kör feloszóljék, ő és Hoitsy ezen nézethez ugyan nem járulhatnak hozzá, de elfogadta Hoitsy Pál azon indítványát az egyezkedési kísérleteknél, hogy az egyesülendő két párt harmadik szemleges helyen mondja ki az egyesülést, Vecsey Endrének ezen indítványához nem járulhat hozzá szavazatával, de látván a párt egyhangúságát, azt zavarni nem akarja, a szavazástól tartózkodni fog.

Molnár Józsiás kicsinyes dolognak tartja a más helyen való találkozást.

Az indítványok elfogadtatnak az erről a Justh-párt átiratban tudótatják. Végül az értekezlet köszönetet mond az ötös bizottságnak eljárásáért.

Színház.

A műsorra kerülőnek legközelebb, Könyvtárnok, Othello, Boccaccio, Velencei kalmár, Brigitta, Elektra.

Varázsfátyol. Zúfolt ház előtt került tegnap színpadra a regényes látványosság. A szereplők elég jók voltak, kivéve Nyilas-syt, ki cirkszban hitte magát és rontotta az összhangot. A rendezés a legkitűnőbb volt s a díszletek remekül festettek. A fátyol-táncz akár el is maradhatott volna.

Pejita. Szombaton Hegyi Béla ügyes zenéjü operetteje került színpadra előadásban. Margó Zelmá a czimszerepben sikkes volt. A háló szerveinket azonban kevésbé elégtette ki. Pajor Emilia kitűnő volt, Galyassya már nem lehet azt mondani. A mulattató Tiszay és Krémér szolgáltatták.

Az anyakönyvi hivatalból.

(Házassági bejelentések decz 1—2.)

Mester Lajos és Takács Róza.
Molnár József és Fodor Erzsébet.
Barta János és Barna Mária.

(Házasságkötések decz 1—2.)

Zsidó Ferencz és Végh Erzsébet.
Dobrai József és öz. Varga Mihályné.
Szekely József és Horváth Julianna.
Nagy Lajos és Vásárhelyi Vilma.
Boldizsár Sándor és Kozma Julianna.
Kovács Imre és Erdei Zsuzsanna.

(Elhalálozások 1895. nov. 30-án.)

Genesi Gábor (ref. 10 hó. kanyaró.)
Genesi András (ref. é. kanyaró.)
Kozák János (ref. 54 é. agyguha.)
Szabó István (ref. 2 é. tüdőlob.)
Szabó Eszter (2 hó. tüdőlob.)
Bagdi Daniel (ref. 4 é. vörheny.)
Krenicsán Ilie (g. k. 24 é. tüdőgümőkör.)
Eros Irén (izr. 2 é. görcsök.)
Nagy Róza (ref. 3 é. vízkór.)
Magyar Gábor (ref. 61 é. végelgy.)

A ki a »Debreczen«-re 1896. január elsejétől új előfizetőül már most jelentkezik, f. évi decz. havában ingyen kapja lapunkat.

Ujdonságok.

* **Tisztújítás Hajdúvármegyénél.** A folyó hó 23-án tartandó megyei tisztújítás Hajdúvármegyében nem ver nagyobb hullámokat. A tisztújító közgyűlés a legesendesebbnek ígérkezik és valószínűleg a jelenlegi tisztviselők megmaradnak állásukban.

* **Anyakönyvi hivatali állások betöltése.** Tudvalevőleg tegnap lejárt az önállósított anyakönyvi hivatalokban üresedésbe jött anyakönyvvezetői és anyakönyvvezető helyettesi állásokra kirit pályázatot. Előreláthatólag igen sok pályázó került ez állásokra s a városi közgyűlési bizottság küldött is ki egy albizottságot, mely a sok pályázó közül ajánlatba hoz kettőt-hármat. Az albizottság ma délelőtt ülésezett gróf Dége n f e l d József főispán elnöke alatt. Jelen voltak az értekezleten E ö t v ö s Károly Lajos, M á r k Endre, N e m e s Kálmán stb és elhatározták, hogy megállapodásuk eredményét a folyó hó 5-én tartandó városi közigazgatási bizottság elé ajánlólag fogják terjeszteni.

* **A megyei állandó választmány.** Folyó hó 4-én tartja a megyei állandó választmány a vármegyeház nagy termében gróf Dége n f e l d József főispán elnöke alatt gyűlést, a melyen a folyó hó 23-án tartandó közgyűlés tárgysorozatát állapítja meg.

* **Márk Endre jubileuma.** Kettős ünnepet ül ma M á r k Endre helybeli ügyvéd. Ma tölti be ugyanis huszadik évét ügyvédi pályájának, a mely alkalmából az ügyvédi kamara testületileg fog nála tisztelegni, ugyancsak ma husz éve annak, hogy M á r k Endre belépett a városi dalegyületbe, melynek már sok év óta elnöke. A városi dalegyület szerezéddal forja megtszteni elnökét. Tisztelt barátunkat, a kit társadalmi üdvös tevékenységéért pártkülönbség nélkül tiszteltet, mi is szívesen üdvözöljük mai »Eben Haézer«-e alkalmából.

* **Megeyi közigazgatási bizottsági ülés.** A megyei közigazgatási bizottság ma rendezes, úgy most is a hónap második hetfőjén f. hó 9-én tartja rondes havi közgyűlést. A bizottsági ülésre a különböző hivatalok beterveztik jelentőseket a mult hóról, a melyeket annak idején közölni fogunk.

* **Bolti tűz.** Tegnap este a Ranunkel ház épületében levő R a d e t z k y József bolt-helyiségéből nagy gomolyokban tödült ki a füst. A 15-ik es. fiakkeres volt az elő, ki a tüzoltókat értesítette a veszedelemről. A tüzoltóság Publig Ernő h. főparancsnok vezénylete alatt rögtön kivonult, a bezárt üzletet felnyitotta és a lángokban álló és füsttel telt üzletbe hatolt. A tüzet mihamar sikerült lokalizálni, mivel csak a kassza égett még, pár percnyi késedelem után azonban már nem lett volna talán a ház sem megmenthető, mivel a kassza mellett három edényben nagy mennyiségű petróleum volt elhelyezve. A kárösszeg, bele számítva a füst által okozott kárt is, nem haladja meg a 200 frtot. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A tüzvizsgálatot ma d. u. ejtik meg Erdélyi István II-ik ker. r. fogalmazó és Publig Ernő h. főparancsnok, ekkor talán kiderül, hogy gyujtogatás, vagy más eredményezte a tüzet.

* **Vakmerő rablómadás.** Az este 7 óra 40 perczkor érkező vonattal Debreczenbe K i s s Elekne 68 éves asszony Hadhazról. A vasuti allomástól a Homokkertben lakó vejéhez, K o z m a János törvényszéki eljáróhoz indult. A nepekert közeleiben egy 28—30 év körüli magas termetű férfi csatlakozott hozzá, ajánlkozva, hogy mivel ő is a Homokkertbe megy, elkíséri az öreg anyókat, hogy ne kelljen magába menni. Kiss Elekne, ki különben is felénk természetű anyóka, szí-

vesen vette az ajánlatot, legalább nem kellett a koromsötét éjszakába egyedül menni. Alig hagyták el azonban a gázgyárat, az ismeretlen aak az asszonyra vetette magát, megragadta, hogy mozdulni sem bír, a földre teperte, száját bedugta és fojtogatni kezdte. Majd kutatni kezdte zsebeit s mivel nem talált benne semmi elrabolni valót, lezaggatta az öreg tehetetlen asszonyt és a ruhát. Az embertelen férfi ki tudja miféle istentelen dolgot vitt volna meg véghez, ha valami nesztől megrettenve, odább nem áll. Az öreg anyóka testében, lelkében összetörve érkezett veje lakására, hol rögtön ágyba fektették az ijedségtől beteg asszonyt. Veje ma jelentsét tett az esetről a 3 kerületi kapitányságnál. A legereyesebb nyomozás folyik a tettes ellen.

*** Jogász tánczestély.** Ezenkiert rendezés a jogász ifjuság tánczestélyivel szokta bevezetni mulatságainak sorozatát. E tánczestély nov. 30-án zajlott le a Margit-fürdő disztermében. A megjelent előkelő közönség a term. egészen megtöltötte. A tánczestély a jogászok hírnevéhez méltó volt és csak a hajnali órákban ért véget. A mulatságon jelen voltak: Asszonyok: Láposy Ferenczné, Budaházy Albertné, Muharossy Jánosné, Visky Károlyné, Rotschnek Emilné, Vasárhelyi Istváné, Harsányi Sárdorné, Szakolczay Sándorné, Bekény Péterné, Kovács Sándorné, Eötvös K. Lajosné, Sárvary Gyuláné, Miklóssy Gyuláné, Gerson Ödöné, Sz. Szabó Józsefné, Kölcsey Jánosné, Medgyessy Sándorné, Draveczkyne stb. Leányok: Kölcsey Hedvig, Medgyessy Gizella, Ujfalussy Malvin, Draveczky Bella, Láposy Anna, Budaházy Margit, Muharossy Irén, Visky Ilona, Rotschnek Roza, Vasárhelyi Matild, Harsányi Emma, Szakolczay Margit és Hedvig, Bekény Juliska, Kovács Laura, Sárvary Adél, Eötvös Lóra, Miklóssy Mariska, Roza és Anna, Sz. Szabó Lenke, Sárossy Ila, Görgey Francziska, Gerson Adrienne, Buzás Ilonka, Butkay Ida stb.

*** A városi dalárda dalestélye.** A városi dalárda téli kedves dalestélyeinek sorozatát tegnap nyitotta meg a Bika-szálloda disztermében tartott dalestélyével. A tegnap esti dalestély a lehető legjobban sikerültek közé sorozható. Az előadott énekszámok frappans hatást idéztek elő s a műsor elenkülés után a közönség zajosan követelte a «Rákóczy induló» előadását. A dalárok azonban jelenleg nem tehetek eleget a közönség, rájuk nézve kitüntető kívánságának, mert oh fátum, a kottákat otthon felelték. A közönség csak mikor a tánczba bele melegedett, tudta megbocsátani a dalárok feledékenységét. A dalestélyen diszes és igen nagy számú közönség jelent meg, úgy hogy a négyeseket 100—120 pár tánczolta a két colonne-ban.

*** Szocialis népgyűlés.** Baljóslatu előzmények után vasárnap délután 2 órakor lett volna megtartandó a szocialis népgyűlés a Kossuth utcza 64 számú háznál a volt népiszkola helyiségében, azonban az teljes fiaskóval végződött, tulajdonképen pedig me sem kezdődött, mert a gyűlést egybehívók közül egyedül Kecskés Péter jelent meg, és még 16 szál kíváncsi favágó, és inas gyerek az egykor oly nagyszámú és hangu táborkar, a vezető elemek közül senki sem mutatkozott, a szónokok számára előkészített nagy poharósz szinte fenéig fogyott a résztvéltenség hidegétől. A rendőrség képviseletében megjelent Erdélyi István rendőrfogalmazó, 1/3 órák felsólyította busongó vezért, hogy nyilatkozzék a gyűlés megvagyntarása tekintetében, mire az ki nyilatkozta, hogy a gyűlés ezufal nem tartatik meg, hanem az elvtársak szerdán este gyűljenek össze, s akkor majd megválaszják a küldöttet a budapesti orsz. congresszusra; mire a jelen voltak egy hang kiejtése nélkül oly szomoruan távoztak el, mint a kik a szocialista eszűnek debreczeni temetésének voltak szemtanúi.

A mezőgazdasági statisztikai összeírás. A mezőgazdasági statisztikai összeírás az ügynökök ma befejezték, de ezzel a nagy munka még nincs kész. Mielőtt az összegyűjtött adatok a föld-

mivelésügyi miniszterhez fölterjesztetnének, azokat lelkiismeretesen összegyűjtetik és átvizsgálják. Az összeegyűjtést hétfőn délután 3 órakor kezdik meg a városháza nagytermében, amikor a velbmenyi számláló ügynök tartozik megjelenni. Azután pedig a statisztika összeíró bizottság által a kataszteri birtokivékel való összehasonlítás és a felülvizsgálás fog megejtetni.

*** Félholtá vert mezőőr.** Balog Pál mezőőr az Apafája erdőnek a kerülője a mult éjjelek egyikén szokott körüljárt tette az erdőben s mikor a sámsoni utra tekintett, látta, hogy ott két ember nem a legjobb dologban töri a fejét. Azok ugyanis a szénát, melyet előbb lekaszáltak, rakták fel az ufselen álló szekerükre. Balogot mikor észrevették kaszával és ásóval rontottak neki és három oly mély sebet vágtak fején, hogy annak begyógyulása néhány bónapot igénybe fog venni s azután lovaik közé vágva, elmenekültek Sámson irányában. Balog félholtan maradt az országot szélén s későbbben úgy szállították be lakására. Az esetről értesítették a mezőrendőrséget, honnan Körner esendbiztost küldték ki a tettesek nyomozására.

Ártézikut Debreczenben. A Bauer és Társa cég a m. k. államvasutak építésében levő új fővárosi telepen mély furasú kutaknak az előállítását felvállalván, sikerült a cégnek oly kutat furni, mely nagyobb mélységből a föld felszine felett majdnem egy méter magasságra önmagától felemelkedő kristálytiszta színű kitünő jó minőségű vizet szolgáltat igen bő mennyiségben. A kuturási vállalat vezetője Szepessy Gusztáv ma mutatta be és adta által a vasuti osztály mérnökségnek a sikerült ártézi kutat.

*** A debreczeni iparos ifjuság önképző együletének vizalmi százas bizottsága,** tegnap délután 3 órakor Kiss Sándor b. elnök vezetésével a gyűlést tartott melyen a karácsony másodnapján tartandó bálra vonatkozólag tetteket meg az előleges intézkedések. E gyűlésen örömmel fogadtatt az elnök abbéli javaslatát, minél fogva tekintettel az ifjuság pártoló közönségének óhajára s azon pártfogásra, melyet az általa rendezett mulatságokkal az utóbbi időkben is a közönség részéről kiérdemelt képes volt: a karácsony másodnapjára határozott bál, a »Bika« szálloda disztermében tartassék meg. Igen érdekes határozata a százasbizottsági gyűlésnek egyebek között az is, minél fogva Debreczen város előkelő iparos családainak azon leány tagjai, kik az egylet által a közelmul'ban rendezett társasvacsorán a vacsora felszolgálatát eszközölték, a százas bizottságba kültagokul bevalasztattak.

*** Az anyakönyvi hivatal forgalma.** Az új rend első két havában derekas munkát végeztek a debreczeni anyakönyvvezető és helyettesei. Kihirdetés végett ugyanis jelentkezett az anyakönyvi hivatalban 197 pár, összeadatott pedig házastársul 83 pár. A születtek e hónapban kevesebdek a mult havihoz képest. Született októberben 261, novemberben 220, s így 41-el kevesebb mint az előző hóban. A meghaltak száma pedig szaporodott. Októberben meghalt 165, nov.-ben 185, vagyis 20-al több az előző havinál. S míg az előző hóban 96 al volt több a születettek száma, az elhaltak számánál, addig e hóban csak 35-el.

*** Sérelmes pénzügyminiszteri rendelet.** Volt már alkalmunk rámutatni arra a kellemetlenségre, a melynek azon kerekedők vannak kitéve a vasárnapi munkaszünet megtartását illetőleg, a kik dohánytőzsdével bírnak. Ezek miniszteri rendelet értelmében kénytelenek üzleteiket nyitva tartani, de aztán éppen ezekre a rendőrségeken kívül még a finánczok is valódi vadászatot tartanak. Hangoztattuk már azt számtalanszor, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényt minden polgárnak respektálni kell. A ki ez ellen vét, am vegye el büntetését. De mi azt hisszük, hogy az ellenőrzésre talán mégis csak elég a rendőrség, a mely a maga körében elég buzgalommal teljesíti kötelességét és nem szükséges, hogy en-

nek hatáskörébe még a fináncz is beleavatkozzék. A rendőrkapitányság e tekintetben tett is reklamációt a pénzügyigazgatóságnál és onnan azt a választ nyerte, hogy miniszteri rendelet van erre nézve, a mely a dohányáruló üzletekre a vasárnapi munkaszünet ellenőrzését a pénzügyőröknek kötelességüké teszi. Hat mi e miniszteri rendeletet nagyon szerencsétlen ideának tartjuk, mert nincs veszedelmesebb valami, mint a hatáskörök összezavarása, és az intézkedés a polgároknak igazán bosszantó szekirozására vezet. A tőzsdék kérve kérték hogy vasárnap ők is zárva tarthassanak, a miniszter ezt nem engedte meg, e megterhelhetés mellett aztán még egy csapat pénzügyőrt rábocsátani a szegény tőzsdékre már igazán nem méltányos dolog. Jó lesz ez iránt lépéseket tenni és ezen abnormitásra nézve orvoslást keresni.

Táviratok. Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, decz. 2.

Ülés kezdete délelőtt tíz órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

A képviselőház mai ülésén Batthyány Tivadar gr. volt az első szónok s erős beszédben támadja meg a tehetetlen kormányt.

Majd Apponyi Albert gr. emelkedett fel s nagyhatású beszédét a kormánypart bángangolva, az ellenzék pedig zajos tetszésnyilvánításokkal kísérte.

Beszédeben kiterjeszkedik mindazon határozati javaslatokra, melyeket a függetlenségi képviselők benyújtottak. Foglalkozik külön-külön mindegyikkkel és kijelenti, hogy az összes határozati javaslatokat pártolja. Üdvözlő az ellenzékét, hogy oly erélyt fejt ki e kormány megbuktatására.

Különösen pártolja mind ő, mind pártja a titkos szavazás és inkompatibilitás megszorítása iránt benyújtott határozati javaslatokat, de az általános szavazati jogot nem helyesli. Megtámadja a kormányt, mely ezen kérdésekkel nem foglalkozik, sőt Bánffy egyenesen kijelentette, hogy a választási törvényt egyelőre nem is akarja revideálni.

Péchy Tamás Apponyival hasonló szellemben beszél s hozzájárul a határozati javaslatokhoz.

Szederkényi Nándor pártolja mind a három hat. javaslatot, különösen pedig az általános választási jogot, melyet Apponyival szemben védelmébe vesz és kijelenti, hogy az a liberalizmus követelménye.

Szilágyi Dezső elnök ezután a vitát bezárja.

Neményi Ambrus előadó szolt még ezután és a határozati javaslatok mellőzését kívánta.

Utánna még Polónyi Géza beszélt.

Ülés vége d. u. 2 órakor.

A függetlenségi és 48-as párt egyesülése.

Budapest, decz. 20. (A Debreczen ered. táv.) Mai lapunkban foglalt tudósításunkkal szemben azt a megerősítésre váró távirati tudósítást vesszük, hogy a függetlenségi párt egyesülése nemcsak a Kolozsvári Kiss István által indítványozott és el is fogadott határozati javaslat miatt is, mert ámbár az Ugron-párt határozottan kívánja az egyesülést de nem tágit attól, hogy Justh-párt jöjjön az üllői-uti helyiségbe, a mit a Justh-párt határozottan vonakodik megtenni.

MUTATÓ TÁBLA.

Szerkesztési hivatalos órák: d. e. 9—12-ig d. u. 2—5-ig.

Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 7—12-ig d. u. 2—8 óráig.

Függetlenségi könyvtár, nyitva keddi, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Muzéum, a kollégiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” kereskedelmi akadémiá palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11—12 óráig.

Csütörtökön)

Kedden)

Szerdán) 9—11 óráig.

Pénteken)

Szombaton)

Delután:

Minden hetiköznap) 2—5 óráig.

Vasárnap délelőtt) 9—12 óráig.

December 8. Hirlapírók kongresszusa Budapesten az „Otthon” kör helyiségében.

December 15. A „Zion” debreczeni betegsegélyező egyesületi halálstelye.

December 15. A közügyesítő egyesületi közgyűlése.

December 20. Nyírvidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése a varoshaza nagytanácsstermében.

December 23. Hajdúvármegyei tisztújító közgyűlése.

December 26. A debreczeni munkás delegált dalestelye a „Korona” vendéglőben.

December 26. A debreczeni iparos ifjuság önképző egyesületének bálja a „Bika”-szálló disztermében.

December 31. A városi levéltárnoki állásra hirdetett pályázat bejárta.

December 31. A „Zion” debreczeni betegsegélyező egyesületi Sylvester-estelye.

Január 18. A debreczeni jótékony nőegylet kárton-bálja.

Január 25. A Polgári-kör bálja az „Arany Bika” disztermében.

A debreczeni kir. járásbírósg szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenésnek minden szerdán.

A kir. törvényszéknél jegyzőroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

MILLENNIUM.

Ezredéves országos kiállítás igazgatósága a következő felhívást bocsátotta ki az iparostanonczok, segédek és munkások készítményeiből rendezendő időleges kiállításban való részvételre nézve.

Hazánk ezredéves fennállása alkalmából rendezendő kiállításnak célja bemutatni Magyarország szellemi és közgazdasági állapotát. E célzattal szem előtt tartva, a kiállítási program felüli a nemzeti munka minden ágazatát, de első sorban kiváló szerepet juttat a hazai ipar minden tényezőinek. Mi sem természetesebb ennél fogva, hogy a hazai ipar keretében megfelelő helyet kell elfoglalni az iparostanonczok, segédek és munkások kiállításának, a melyben oly egyének versenye érvényesül, a kiknek ügyessége és izlése, szorgalma és ügybuzgalma zálogát képezi a hazai ipar méltán várható felvirágztatásának! De tanúbizonyságot van hivatva szolgáltatni ez a kiállítás arra nézve is, hogy az ipar e nélkülözhetetlen segéd munkásai szakmájuk keretében különösen az utolsó 10 esztendő óta mennyire haladtak? Az iparostanonczok, segédek és munkások tervezett kiállítása ennél fogva nagy jelentőséggel bír és pedig nem csak az 1896-iki ezredéves orsz. kiállítás teljessége szempontjából, hanem kiváltképen az illető kiállítók közötti támasztandó versenynél fogva, a melyet ezen kiállítás előidézni s ez által a magyar munka ezen ágazatának életrevalóságáról, szellemi erejéről tájékoztatást nyújtani hivatva van. Nagy súlyt helyezünk tehát a szóban levő kiállításra és ép azért teljes bizalommal fordulunk mindazokhoz, a kiknek hat-

hatós közreműködése nélkül ezen kiállítást létrehozni teljes lehetetlenség volna, hogy illetékes körökben befolyásukat oly irányban érvényesíteni sziveskedjenek, hogy ezen kiállítás nem csak mennyiség, de minőség tekintetében is megfellejen ama várakozásnak, a melyet hozzá fűzünk; buzdítsák, támogassák azokat, a kik tehetségükkel fogva a kiállításban részt venni jogosítva vannak. Ezen tényezők pedig a kerületi és helyi bizottságok, a kereskedelmi és iparkamarák, az iparostanontelek és társulatok; továbbá a külföldön hazafiasszellemben működő magyar egyletek; mert a jelen kiállításban a külföldön lakó és magyar honos iparostanonczok, segédek és munkások is résztvehetnek készítményeikkel! Nagy feladat vár e kiállítás rendezése körül különösen a kerületi bizottságokra, a melyek nem csak a kiállítási tárgyak elkészítésének ellenőrzése, hanem a felelnek a szükséges tudnivalókkal leendő ellátása, a bejelentési ivatek összegyűjtése, a kiállítási igazgatósághoz való juttatása tárgyában intézkedniök. A kiállításban való részvételre vonatkozó határozmányok különben a bejelentési ivatekhez csatolt szabályzatban soroltatnak fel részletesen; mindamelllett e helyen is szükségesnek tartom kiemelni, hogy

1. minden egyes bejelentő csak szakmájába vágó s általa készítenő tárgyakat jelenthet be a kiállításra;

2. a bejelentési határidő 1896. évi január hó 31-én jár le;

3. a két egyenlő példányban kiállítandó bejelentési ivatek azon kerületi vagy helyi bizottságnál nyújtandók be, a melynek területén az illető bejelentő tartózkodik; külföldön lakók bejelentési ivatek azonban vagy az ottani magyar egylet útján, vagy közvetlenül is beküldhetők a kiállítási igazgatósághoz;

4. ezen időleges kiállítás 1896. évi július hó 15-én nyílik meg es augusztus hó 15-ik napjáig tart;

5. a kiállításra elfogadott tárgyak 1896. évi július hó 1-ig bérmentve lesznek a kiállítási igazgatóság címére beküldendő; azok díjazal elhelyezéséről es visszaküldéséről a kiállítási igazgatóság fog intézkedni úgy, hogy e csoportbeli kiállítók még terdjat sem fognak fizetni; végül

6. a kiállítók arany-, ezüst pénzbeli jutalmakkal, elismerő oklevelekkel, esetleg emlékművekkel fognak kitüntetettetni.

Ezek felsorolása után van szerencsénk ismételtlen tiszteletteljesen felkérni a t. Czimet, hogy az iparostanonczok, segédek és munkások időleges kiállításának rendezésében hazafiass buzgalommal résztvevni és saját hatáskörében mindent elkövetni sziveskedjék, hogy az ezredéves kiállításnak ezen csoportozata minél fényesebb sikert tüntessen fel. A szükséges bejelentési ivatek szétosztás végett idezártan a kerületi bizottságok és külföldi magyar egyletek rendelkezésére bocsátatnak, Budapest, 1895. évi november hó 19-én S. c. h. m. i. d. t. s. k. miniszteri tanácsos, kiállítási igazgató.

CSARNOK.

Álom.

Irtá: **Kalocsai Róza.**

(Folytatás.)

Nem volt kifejejtve egyetlen természetes hasznos növény sem. A melynek természetesi módja meg volt írva a füzetben, ugyanarra a pályázat, a jutalom is ki volt tűzve, és pedig az én általam kiválasztott szomszéd falucska jövedelméhez mérve elég gazdagon.

Fel volt említve még az is, hogy kinek kinek kertje nagyságához képest elegendő vetőmagvakat fogok én kiosztani, es ahol szükséges magyarázatokkal is szolgálók.

Eleintén nem akartak szavainnak hitelt adni, hogy mindazokat a zöldségféléket, hüvelyes veteményeket, burgonyát, a melyeket ők imigyan megmunkált darab földjeik-

ben a maguk szükségére természetnek, lehet sokkal hamarabb és sokkal szebbeket s nagyobbakat természetnek és ezekért jó pénzt kapni, nem számítva, hogy ők maguk is már jóval korábban táplálkozhatnak belőlök.

Először is egy öreg asszony adott hitelt rábeszélésemnek, a mikor már napok óta hirdettem közöttük az ígét. Eppen jókor jött, hogy kissé új életerőt öntsön lelkembe, mert eddig még csak annyira haladtam volt, hogy az én kiosztott drága kertészeti füzetemet a fiuk katonasapjának csinálták s úgy kergették egymást az utcán.

Belép a jó öreg néne s illendőség tudással köszön nekem.

— Isen hozta! feleltem én neki.

— Hát kérem alássan azért jöttem volna, hogy megkérdezzem az asszonyságot, hogy igazán meg lehetne abból a kertészkedésből fehéreselédnek is élni? Mert hát úgy vagyok vele, hogy kis házam van, meg nagy pusztá udvarom. De biz abból nem nagyon tudunk megélni, napszámot is ritkán kap az ember. Hát a leányomat be akarnám cselédnek adni a városba; de formás az istenadta, aztán meghasadna a szívem, ha távol lenne tőlem.

— És mennyi a kelmed pusztá udvara, milyen nagy lehet?

Azt mondják, hogy van vagy hatszázötven öl.

— Ba van kerítve?

— Be volna az kérem alássan sövény kerítéssel, de bizony sok helyen kirágtá azt már a kutya.

— No ezen még segíthetünk.

— És, csókolom a kegyes kezét, nem kellene elküldeni a leányomat szolgálónak?

— Azt most még nem tudom megmondani. Jó a kert földje?

— Nem tudom, kérem alássan, mert mióta az uram meghalt, pedig van már tíz esztendeje, nem termett abban egyéb parénál.

Vettem a kabátomat és mentem az asszonynyal megnézni a kertet.

Pusztá, kiegelt, dudvás talaj, hanem a kertajtónál egy nagy halom tehéntrágya.

— Tehentök is van?

— Egy kis riskánk van kéremalássan.

— No ez igen jó, ennek majd hasznát vesszük.

— Hogyne, hát miből élénk meg, ha a tehénkénk nem volna.

— Én másként értettem, de most fogjunk dolgozni.

— Mindjárt?

— Azonnal.

— De kérem alássan, ha nagyon sok dolog lesz ezzel a kerttel, akkor inkább bele se fogunk, mert ha itt dolgozunk, én meg a leányom is, akkor nem mehetünk másuvá napszamba.

— Ez merő igazság.

— És akkor nem keresünk pénzt.

— Ez is való.

— Akkor nem tudunk megélni.

— Ez már baj. És mennyi a napszám?

— Nekem huszonöt krajczárt, a leányomnak meg huszat fizetnek.

— Meg kosztot?

— Igen, emi is adnak, néhol jobbat, néhol csekélyebbet.

— Es sokszor hívják kelmeteket napszamba?

— Bizony, kérem alássan, minden héten kétszer is,

(Folyt. köv.)

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 55. Páratlan bérlet 55.

Kedden, 1895. Deczember 3-án.

Mi történt az éjjel?

Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irták: Bisson és Carré. Fordította: Komor Gyula. Zenéjét szerzette: Orbán Árpád. (Rendező Krémer.

Veszünk

1895. december 1-től kezdve
DOMB-UTCZAI

szalámi-gyárunkhoz szállítva

sertés-vészmentes helyekről
állatorvosi bizonylattal ellátott
sertés-hust

és 40 kilótól feljebb kövér sertéseket azonnali készpénzfizetés mellett bármilyen mennyiségben.

VIDONI TESTVÉREK és TÁRSA

szalámi-gyáros, Domb-utca.

Hirdetés.

Az epreskerti faraktárban december hó 4-én szerdán délelőtt 9 rakor **24 csomó kaka-karó** árverésen el fog adatni.

Debreczen, 1895. évi november hó 30-án.

Török Gábor,
erdőmester.

Keresztetik

egy jóírású fiatal ember a dél-
előtti órákban legalább 2 órai
irodai teendők ellátására. Czim
a kiadóhivatalban.

A hideg időjárás

bekövetkeztével van szerencsém különféle minőségű

Köszenet,

melyből állandóan nagy raktárt tartok, a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani. Minden megrendelést díjtalanul házhoz szállítok, a pontos és kifogástalan mázsálásért kezességet vállalok.

Legolcsóbb árak:

Barnaköszén métermázsánként	frt 1.05
Szalón „ „ „	» 1.40
l. r. porosz „ „ „	» 1.80

Különösen ajánlok:

Száraz és darabos bükkfa szenet zsákokban és csomagolva.

Háziasszonyoknak főzéshez, valamint kovácsoknak ajánlok igen finom porosz kokszt métermázsánként **2 frt 10 krjával.**

A n. é. közönség b. pártfogását kéri tisztelettel

TAUBER HERMANN

Nagy-Hatvan utca 1093. sz.

Raktár az udvarban jobbkéz felől.

kezdett és kész női

KÉZI MUNKÁK

minden áron eladó, miután ezen czikkkel tovább nem foglalkozom.

Egyuttal ajánlok legfinomabb mosó és horgoló selymeket dus választékban

Schwarz M. L.

női és férfi divat

üzletében,

a főposta mellett.

Csőd alatti kiárulás.

A vagyonbukott

Szenszky és Welkovic

ezég csődtömegéhez leltározott áruk u. m. különféle **szövetek, karton- és vászonneműek, téli kendők, abroszok,** stb. stb. 1895. december hó 3-dik napjától fogva

a Piacz-utcza 1528. szám alatti Csanak-házban

(az »Arany Bika« szálloda szomszédságában)

az udvari helyiségben

rendkívüli olcsó árakon

elárusítatnak.

Debreczen, 1895. december 2.

A csődtömeg gondnok.

HIRDETMÉNY.

A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“

közhirre teszi, hogy a nála elhelyezett

és ezután elhelyezendő könyvetétek után

1895. november hó 1-től

5% betéti kamatot fizet.

A magy. osztálysorsjáték nyereményei minden levonás nélkül fizettetnek ki.

Debreczen, 1895. október hó 26-án tartott üléséből

Az igazgatóság.

